

INICIÁLY | I

Literární a vlastivědný čtvrtletník Jevíčského zpravodaje

ročník 4 / LEDEN 2018

Milí čtenáři,

vstupujeme do roku, v němž si připomeneme sté výročí konce I. světové války a s ním související vznik Československa. Již v listopadu jsme v rekvizitovaném parčíku v ulici U Zámečku odhalili památník jevíčským obětem tohoto z dnešního pohledu naprosto marného a nesmyslného vojenského konfliktu, jenž si vyžádal přes deset milionů obětí na lidských životech a dalších více než dvacet milionů obyvatel fyzicky či jinak pošramotil, rozporcoval reálnou unii Rakouska-Uherska a fatálně dehonestoval a frustroval zejména německý národ, což záhy podnítilo ještě hrůznější vojenské vrávy s naprosto morbidními východisky. Mnout ruce si v takovýchto případech mohou leda zbrojařské lobby či radikální rozumbradové, kteří nezúčastněni tvrdí své, zkrátka že občasná katastrofy takovéto rážby nebývají až tak úplně neopodstatněné. Nakolik vedou k pročištění mnohdy již přemnožené populace a nastolují nejen nové pořádky a uspořádání, nýbrž zrovna tak probouzejí i nové, společnost ozdravující naděje. Zkrátka život je změna a kdo přežije živ a zdráv, jakže má posléze zase co budovat, nová konkurence nemusí být až tak úplně nemilosrdná a tudíž může v konečném důsledku dostat šanci i docela obyčejný a poctivý člověk, na něhož už v předešlém světě nezbyvalo místo. V čase zrodu umělé inteligence tomu říkáme obvykle restart. Když už to prý nešlo jinak. Že však tato pravda ne vždy a všude načisto funguje, obzvláště v dnešním globalizovaném světě, nám aktuálně dosvědčuje fatální mizérie na válkou zmiňovaných územích Blízkého a Středního východu či Afriky.

Nejplatnější recept, kterak přežít válku alespoň v tom „vyspělém“, židovsko-křesťanském teritoriu nám předepsal náš nepochybně nejvěhlasnější veterán a za všech okolností dobrý voják Josef Švejk. Jeho metoda, jež se tak pikantně osvědčila právě v čase I. světové války, vychází z ryziho česství a božího pudu sebezáchovy. Mnohý našinec se jí pak obvykle řídí i v časech míru, úspěšně ji dovedeme praktikovat v lečjakém zaměstnání a je-li skutečně ouvej, dokážeme předstírat cokoli.

Troufnu si říct, že ne jeden z nás, kdož úspěšně absolvoval základní vojenskou službu v jednotkách Československé lidové armády, by mi odkýval, že gruntem tehdejšího vojenského výcviku byla právě švejkovina. „To je přeci to, co nás tam naučili!“ vzpomínal po třiceti letech můj spolubojovník, sprízněná duše z 82. protiletadlové raketové brigády v Jihlavě. Vlasti jsme byli věrní právě tím, že jsme ctili naši národní povahu a chovali se tak, jak nám velel vedlejší šelst oficiální pravdy.

Válka je vůl! pobrukovali jsme tehdy s brněnskou skupinou Synkopy 61. Ale že jsme rekruti opravdické války, jsme věru netušili. Termín Studená válka jsme přirozeně znali, byli jsme přeci její součástí, avšak to, že se tato veskrze polarita a řevnivost dvou rozdílných společenskopolitických uspořádání světa zakonzervuje a kodifikuje jakožto neotřesitelná a definitivní položka v dějinách lidstva 20. století, nás mělo teprve dekorovat. Zejména onen fakt, že budeme vnímáni a klasifikováni jako hodnověrní veteráni této války i my z donucení Švejkové, ba zejména právě my - „sabotěři, cynici a ignoranti“, je vskutku roztomilým a groteskním zadostiučiněním. Přese všecku bagatelizaci a sarkazmus, jež v našich pomazaných makovičkách vykula naše vlastní vykutálenost, vzpomínejme na časy Studené války ovšem i s člověčí úctou a pietou. Zejména nemůžeme zapomenout na ty, kteří žili a nezaháleli v týlu, zatímco my jsme tolik drahocenný čas tristiň vojančinou mařili. Ve věčné úctě nám budiž naši dobří otcové a starostlivé matky, obětaví učitelé na všech stupních škol a upřímní rádcové v prvních praxích, kteří ve své „studené vojáky“ nepřestávali věřit ani ve chvílích ad absurdum, neboť sami nejlépe věděli, co jak je a proč. Mezi tyto úctyhodné a duši vesmíru osvícené bytosti patřila bezpochyby i paní učitelka Soňa Paroulková, borotínská básnířka a interpretku naší společné paměti, jejíž dílo vysoce i hluboce přesahuje naše leccím pomrvená humna. Naši malost nikoli ovšem malohanáckou, nýbrž tu standardizovanou, mamonem a krátkozrakostí pozohýbanou. Troufnu si říct, že výběr z díla Soni Paroulkové - knihu Rodnému kraji, již uspořádal a vlastním interesem bravurně dotvořil Michal Schuster, nejsme schopni v tuto chvíli možná ještě absolutně docenit. Máme před sebou totiž dílo naprosto osobité a lidsky výsostně přímočaré. Skrze verše a prózy smíme nahlédnout do duše básnířky, kterou život prý nemálo podusil, jak jsem se posléze dozvěděl i od pamětníků při křtu této vzácné publikace v samotném Borotíně dvacátého druhého října loňského roku. Velké díky za tento skvělý počín patří též vedení Obce Borotín, jež knihu vydala. Mají tam zdá se dosud stále lidi na svých místech. Jedince, kteří vědí, slovy básnířky, kterak čisté jsou „slzy nadějí, jež stékají do našich domovů“.

Jo, dostaví se holt, Michale, chvílička, kdy i Švejk smeká a slzu zatlačí jen proto, aby si někdo čirou náhodou nepomyslel, že ono nezastřené dojetí je pouhou švejkovinou.

Za Iniciály a všechny veterány Studené války poslušný vojin Ruda B. Beran

Veterán Studené války - starší dělmistr, svobodník Miloslav Kozelek

O tom, že se ve službě socialistické vlasti nejen švejkovalo, ale i čile tvořilo, vypovídá Vojenský poetický památník veterána Miloslava Kozelka (1955*). Tento absolvent poddůstojnické školy v Opavě, tehdy lidově řečeno péešky, se během základní vojenské služby v letech 1974 - 1976, tedy za nejtvrší normalizace a těsně před vznikem Charty 77, u 6. dělostřeleckého pluku Klementa Gottwalda v Jemnici vypracoval mimoděk do funkce staršího dělmistra a na jeho výložkách se zabýšely svobodnické frčky. Vyšší hodnosti však již nedosáhl, neboť velmi záhy pochopil, že stejně jako není doma nikdo generálem, nemůže na věčné časy ani Vlast patřit jediné politické partaji. Verše mu tedy byly tím správným, jediným a smysluplným východiskem. Rozumem v hrsti, po níž tehdejší mašinerie sice šlapala, avšak velmi prozíravě. Navíc již vyšmajdanými podrázkami holin, jež byly stejně obojaké jako kabáty všech naoko exponovaných soudruhů a soudružek, kteří navenek hlásali moc proletariátu na věčné časy a nikdy jinak, zatímco doma již důsledně připravovali vlastní děti pro budoucí kapitalismus. Verše Miloslava Kozelka staré více než čtyřicet let jsou nejen připomínkou tehdejší velice efektivní školy života (dyť mnohým současným hejskům a nefachčenkům by dnes takováto zkušenost zajisté neuškodila!), ale vypovídají zároveň i o duši a složitosti tehdejšího dozrávání. Kdo nebyl na vojně, nebyl přec hotový chlap! Chlap, jenž dokáže pochopit, že i nemožnost může být jednou z možností.

Ruda B. Beran

Veterán studené války Miloslav Kozelek v uniformě Československé lidové armády

DĚLOSTŘELECKÉ SALVY

Miloslav Kozelek

Srdce z kamene a ocelové nervy, tak to jsou jejich vlastnosti, určené pro dělostřelecké salvy ve dvou letech služby vlasti.

Cvičení, jež skrývá mrazivé noci a každý den plný sněhu, takto strádají jen naši vojáci, neznajíce tepla něhu.

Plátěné hangáry jsou jejich domovem, živou skvrnou v zimním království ... Již vícekrát ne! hřmí mé poslední poselství.

HISTORIE XX. STOLETÍ

Miloslav Kozelek

Kdysi jim bilo srdce rytmem beatu,
snědá plet', na triku divný znak,
diskotéka se stala dílem jejich zvyků,
zásobu decibelů doplnil magneták.

Ústroj podle nejnovější módy,
vlasy místy až na záda,
jedni obdivují Franka Zappu,
druzí spíše Donny Osmonda.

Však nic netrvá věčně,
hřmot vojenských bubnů je slyšet,
ruce žoldnéřů jsou neúprosné,
zbývá jen zapomenout a mlčet.

Na kolejích končí civilní radosti,
cesty všech se definitivně dělí.
A teď ukažte své schopnosti,
neboť tu končí veškeré veselí.

Atombordel, samopal a maska,
místo diskotéky cvičák,
přískoky, poklusem raz dva,
ať je zima nebo pařák.

ZIMNÍ SNĚNÍ O NADĚJI

Miloslav Kozelek

Nad krajinou se vznáší bílý mrak,
pro klid dlouhých, zimních dnů,
roztahuje své perutě jako dravý pták,
nadhází čas rozjímání a snů.

V místech, kde mráz již nemá svoji moc,
tam v krbu praská suché dříví,
meluzíny zpěv doznívá z komínů,
to není čas, kdy venku kvetou jívý.

V teplém snění mizí studená přítomnost,
na minulé časy nevzpomínáme,
v myslí se jeví pouze blízká budoucnost,
jejíž nástup s netrpělivostí očekáváme.

Soňa Paroulková (1917-2003)

Na uplynulý rok 2017 připadla dvě kulatá výročí narození významných osobností spojených s Borotínem. V dubnu uplynulo devadesát let od narození historika a sběratele lidových pověstí Vlastimila Sedláka (1927–2003), rodáka z borotínského Frýdntálu, a na květen připadlo výročí sta let od narození učitelky, básničky a spisovatelky Žofie Křupkové-Paroulkové, která po většinu života publikovala pod jménem Soňa Paroulková.

Narodila se 17. května 1917 ve Velké Roudce. Po obecné škole ve svém rodišti absolvovala tři ročníky měšťanské školy ve Velkých Opatovicích a od roku 1933 studovala na jevíčské reálce. Již jako studentka napsala první verše a prózu a začala publikovat pod pseudonymem *H. S. (Mejřima)*, případně pouze *H. S.*

Po úspěšné maturitě odešla roku 1937 do Brna studovat jednorocní pedagogickou akademii. Dobová situace jí neumožnila nalézt učitelké místo. Stala se alespoň dopisovatelkou několika časopisů a novin (*Moravské slovo*, *Naše zprávy*, *Moravská orlice*) a docházela na hospitování do velkoroudské školy. Po vyučování psávala pohádky pro děti a sepisovala místní pověsti, a tak vznikl soubor pohádek a veršů pod názvem *Rodný kraj*, s nímž v květnu 1941 získala první cenu v literární soutěži o nejkrásnější krajovery příspěvek. V červenci toho roku také poprvé vyšla její báseň *Rodnému kraji*, která se stala autorčiným nejznámějším a nejpublikovanějším dílem.

Teprve na jaře 1942 se jí konečně podařilo získat první učitelké místo na národní škole v Němčicích a sousedním Ludíkově. Také zde se věnovala sběru pověstí. Když v dubnu 1943 vyšla sbírka *Podání ruky* s podtitulem *Sborník prací nejmladších moravských autorů*, šlo o první a poslední knižní počín, v němž mohla Žofie Paroulková publikovat své básně.

Na podzim 1943 nastoupila na měšťanskou školu ve Svitávce, poté následovaly obecné školy ve Vanovicích, Svárově, Bezděčích u V. Opatovic a Roubanině. Na jaře 1946 se stala redakční spolupracovnicí novin *Moravskotřebovský kraj*, kde jí vycházely básně a také pověsti z Malé Hané a okolí. Roku 1956 byla ustanovena učitelkou a zároveň ředitelkou národní školy v Borotíně, kde se svou rodinou (roku 1948 se vdala za Josefa Paroulka z Borotína, s nímž měla dva syny) našla nový domov a prožila zbytek svého života. V této době byly na škole ve V. Opatovicích její malohanácké pověsti převedeny do úspěšné divadelní hry *Chlapec v čarokruhu*, jejímž autorem byl Oldřich Bubeník, jevíčský rodák a pedagog na tamním gymnáziu.

S přestávkou v letech 1965–1971, kdy učila na škole ve V. Opatovicích, působila na borotínské škole až do roku 1975. I po odchodu do penze zůstala aktivní. Mimo jiné byla činná jako členka sboru pro občanské záležitosti při MNV, v nově vzniklém borotínském arboretu působila jako oblíbená průvodkyně a zapojovala se do aktivit Historicko-vlastivědného kroužku ve V. Opatovicích. V jeho Organizačních zprávách byly v 80. letech otištěny její nové básně *Podzim* a *Město* (věnovaná V. Opatovicím), nicméně jako tvořící a publikující básnička nebyla od konce 40. let až na několik výjimek činná. Koncem 90. let vyšly Žofii Paroulkové dvě knihy s regionálními pověstmi *O bílé paní z borotínského zámku* (1998) a *O šesti mládencích* (1999). Zemřela 5. června 2003 v letovické nemocnici Milosrdných bratří. Žofie Paroulková patří k významným osobnostem regionální literatury. Také proto Obecní úřad Borotín vydal v říjnu 2017 publikaci s názvem *Rodnému kraji*, která přináší reprezentativní výběr z její rozmanité básnické a prozaické tvorby a která připomíná také její zajímavou životní dráhu.

Soňa Paroulková - význačná malohanácká básnička, sběratelka a vypravěčka příběhů

Mgr. Michal Schuster

Když tupec tupce potká

Jakub Mauer

Tupá rána plná zlosti
uštědřená z povinnosti.

Klukovi, jenž civěl tupě
v pubertácké I'm king grupě.
Dána tupým vůdcem Edou.
Neboť vůdci prostě jedou!

Tupá rána plná zlosti
dala sbohem jeho ctnosti.

Zaúpěl padajíc k zemi
tupým skřekem ladíc v Emi.
Chudák Jenda stěží dýchá
tupě spadla jeho pýcha.

Tupá rána plná zlosti
nezlámala jeho kosti...

Přivedla ho k pomyšlení
„I'm king grupa pro mě není!“
Radši budu hrát si s legem,
nežli brečet s malým egem.

Tupou ránu plnou zlosti
Tupec tupci neodpustí.

Nejkrásnější chvíle

Soňa Paroulková

Vonná tesklivá tanga, vášnivý fox a něha valčíků rozechvěla tvou duši nevýslovně lákavou písni, vidinou utkanou z poslední sluneční záře a modré záplavy stmívání, zatím co prodloužené stíny ovíjely srdce jak zelenavá háďata.

Oblouky hasnoucího světla zpívaly o kráse dnů bezmocně zmírajících na hrotech rudých hvězd a hladkých plochách času. Opium růžových závojí halilo marnost mlčenlivých modliteb. Tvé záhadné oči, z nichž dívala se noc zářivými hvězdami, mne podmaňovaly. Planulo v nich celé moře neznámého blouznění a mohutná tajemná gesta věků, nekonečných staletí, v nichž láska klesla pod kopí náruživosti. Dvě horké ruce se stiskly v nelitostné hrůze. K obloze stoupala vůně věčného jara. Na Boží dlani ležely dva rubíny spoutané nehmotnými okovy. Kolem cesty růžové a zlaté se vlnily lány obilí. Skřiváncí píseň jásala v teplém vzduchu a doznívala až ve hvězdách. Jasně perličky zvonivých trylků padaly do něžných kalíšků květů, které vadly na mezích mezi poli. Věčná svěží obnova a životná energie přírody vyplnila srdce duši vědomím síly a krásy. Dvě horké ruce se stiskly a k slunci letěla modlitba o štěstí jak pozlacený šíp.

[*Jitro*, roč. XVII, č. 7, 1936, s. 202]

SOŇA PAROULKOVÁ

RODNÉMU KRAJI

(Výběr z díla)

Výběr z díla Soni Paroulkové, knihu *Rodnému kraji*, kterou sestavil a dotvořil historik Michal Schuster a vydal Obecní úřad Borotín, zakoupíte v Turistickém informačním centru Jevíčko

Rodnému kraji

Soňa Paroulková

Do vůní předjarních tvé sladké jméno vane, pokorou modliteb proniká hudbu slov. Chudíčké role mé a vísky milované, zpěv do vroucnosti zraje pro domov.

Pro hlasy skřiváncí se na žal zapomíná, chorály pramenů do snění stříbrem zvucí a řeč tvá přecitá je jasný pohár vína, v něm hořce chutná příchut' zeměžluči.

Jsou květy u tvých cest a drobné smavé chaty v kyticích jabloní svou ukrývají tvář; dech starých pověstí zde usnul nad poupaty a hvězdy zdobí tě jak slavná svatozář.

To je můj rodný kraj, kus nejkrásnější země, pod dlaní mozolnou kde chleba vyrůstá. Hrdé je srdce tvé a tvrdé tvoje plémě žas drahých písní vlíbá na ústa.

To je můj rodný kraj, lnu modro na své skrání, když bouří varhan šumí zlaté klasy. To je můj rodný kraj, kraj v božím požehnání, má země plná nesmrtelné krásy.

[*Hlasy z Hané*, 5. 7. 1941, s. 5]

Místo svatby pohřeb

Soňa Paroulková

V Borotíně se měla vdávat jediná dcera z gruntu, a tak se chystala velká svatba. Pekly se dorty a připravovaly tvarohové koláče. Nevěsta dostala velkou chuť na tvaroh. Byl tuhý, nerozmíchaný a ten se obtížně polyká, přisedne a nejde dolů ani nahoru. Ulomila si ho kus a s chutí se do něho zakousla. Tvaroh jí zůstal vězet v krku. Nespolkla ho, udusila se.

Místo radosti a svatebního veselí nastala velká žalost: pohřeb místo veselky.

Ubohé nebožce oblékli krásné svatební šaty a pochovali ji, jak se sluší a patří. Rakev spustili do hrobu, každý tam hodil hrstku hlíny, ale hrobař hrob nezaházel, chtěl to udělat až ráno.

O tom všem se dozvěděl zloděj a ten šel tu mrtvou okrást. Vlezl do hrobu, otevřel truhlu a snažil se ji svléknout z drahých svatebních šatů. Nějak se mu to nedařilo, nemohl je rozepnout. Plný zlosti nad tím nezdařem, uhodil nebožku pěstí do zad. Silným úderem se uvolnil ten kus tvarohu a ona obživila. Zloděj se tak lekl, že ho v tu ránu trefil šlak.

Ta dívka začala křičet a volat o pomoc, ale nikdo se neodvážil jít o půlnoci na hřbitov. Nakonec se k tomu přece odhodlali a tu nešťastnici z hrobu vysvobodili. Z toho strachu a hrůzy měla od té doby pošpatnělý rozum a už se nevdala.

[PAROULKOVÁ, Soňa: *O šesti mládencích: třicet pověstí z Dražanské vrchoviny a šest navíc z Malé Hané*. Boskovice 1999, s. 60]

Jevíčko a fotografové

Vážené čtenáři, položili jste si někdy otázku: Jak uchovávat informace? Dnešní generace to mají lehké - výpočetní technika, chytré mobily, digitální fotoaparáty a další „vychytávky“. Jak na tom byli naši předkové? Pokud byli gramotní - psali, když byli talentovaní - malovali. Ale ne všichni si mohli dovolit zvěčnit své blízké malířským štětcem. Vynález fotografie rozšířil možnosti zachycení okamžiku v životě člověka, jeho kladné i záporné působení na tomto světě.

Dlouhá cesta fotografie započala jako chemická fotografie (v třicátých letech 19. století), následovala fotografie vznikající mokřím koloidovým procesem, to se píše rok 1851. O deset let později se již vynálezci pokouší o první barevné fotografie. Tím byl obohacen svět a našim předkům se ukázaly dosud neznámé světy zachycené na fotografii.

Vraťme se ale na domácí půdu. Donedávna v Jevíčku působil „Foto-atelier“, ale jak je vidět všechno bylo již překonáno. Tak alespoň zavzpomínejme na dobu minulou, vlastně v dnešní době je to retro. V muzeu se setkávám se skleněnými fotografickými deskami a fotografiemi, které pořídil například pan Klíč, jinak působil v Konici.

Ohlédnutí za jedním povedeným výletem aneb KÁČKO v Praze 19. - 20. září 2017

Reportáž Radima Prokše *

Rok s rokem se sešel a Káčko opět navštívilo Prahu. Vyrázil s námi nejen pan Rudolf Beran, neodmyslitelný člen našeho čtenářského klubu, ale přidali se i noví členové, kteří byli v Praze poprvé. Dvoudenní dobrodružství začalo již tradičně na nádraží v Letovicích. Jakmile vlak přijel do Prahy, šli jsme na Karlín do ubytovny odlehčit záda od těžkých batohů a vypravili se do centra. Celý první den nás doprovázel příběh o Václavu Hankovi a Rukopisech královédvorském a zelenohorském, neboť se právě připínalo dvousté výročí od jejich nalezení. Prošli jsme kolem Obecního domu, stáli jsme pod Prašnou bránou s cílem navštívit Českou národní banku, kde se konala výstava Lidé a peníze. Zde jsme se měli seznámit s historií peněz českých zemí. Bohužel bylo obsazeno na celý školní rok dopředu, a tak jsme za nejstarší historii našeho národa mohli vyrazit nematelní penězi. Na Vyšehradě nás přivítala přívětivá zvonkohra baziliky sv. Petra a Pavla. Na národním hřbitově jsme se zastavili u hrobu Boženy Němcové, Karla Čapka a dalších osobností. Dozvěděli jsme se opět i něco bližšího ze života Václava Hanky a minout jsme nemohli ani hrobku Slavín, kde jsou pochováni společně čeští velikáni. Rozhodně po návštěvě hřbitova stojí za to zajít na vyhlídkové místo, odkud je krásný výhled na pozůstatky původního hradního opevnění, Kavčí hory a hlavně Vltavu. Z Rašínova nábřeží jsme vypluli na parníku po Vltavě. Plavba byla krásná. Na Karlově náměstí jsme se poté zastavili u Faustova domu, na Národní třídě pozdravili Josefa Jungmanna a z Václaváku již unaveni zamířili rovnou na ubytovnu.

Druhý den Káčko vyrazilo do muzea čokolády, kde se všichni nadlábli pravou čokoládou. Nu a pak přišel snad nejdůležitější bod naší exkurze, tedy návštěva nakladatelství Albatros, kde nás uvítal sám pan šéfredaktor Petr Eliáš. Dozvěděli jsme se informace o tom, jakým způsobem Albatros vydává nové tituly a jak probíhá proces vydání knížky. S panem Eliášem jsme si povídali déle, než jsme čekali. A možná bychom tam seděli doteď, kdyby bylo více času. Setkání v nás zanechalo velmi netradiční zážitek. Kdo ví, třeba jednoho dne vyjde pod Albatrosem knížka od káčkařského spisovatele. A pak už zbyl jen čas na pozdní oběd na Pankráci, pobrali jsme si své věci z Karlína a došli na Hlavní nádraží. Před Letovicemi zazněl tradiční pokřik „Káčko je náš klub, všude se s ním chlub!“ který dvoudenní výlet zakončil. Obrovské díky patří paní učitelce Finsterlové, Veselkové a panu Beranovi za úžasný výlet, který si snad budu pamatovat do konce svého života.

* **Radim Prokš** - žák 9. B ZŠ Jevíčko, přední osobnost čtenářského klubu KÁČKO

V ulici Dolní Farní pracoval fotograf Schwarz (nejen fotograf, ale i spisovatel v jedné osobě). Na výrobu fotografických pohlednic se zaměřovali pánové Lexman, František Janíček, Antonín Janíček a knihař Volf.

Ráda bych zavzpomínala na posledního prvorepublikového fotografa, s jehož prací jsem se vlastně v druhé polovině minulého století ještě jako dítě setkala. Byl to pan Josef Šabart. Měl fotoateliér v nejvyšším patře, tedy pod střechou domu na náměstí. Atelier byl plný denního světla vnikajícího prosklenou čelní stěnou, velké osvětlovací lampy, fotoaparát na stativu a pomocné dekorace: sádrový dort se svíčkami, obrázek, váza, stojany, stupínky a další. Bohužel tu už chyběly dekorativní i exotické výjevy, jako např. pozadí pro fotografie, to už se za svého dětství prý jaksi nehodilo.

Pan Josef Šabart započal svou životní dráhu v roce 1900, nebyl místní rodák. Vyučil se sedlářem, své řemeslo využil jen na vojně v divizních zbrojních dílnách - divizní zbrojnice č. 12 v Humenném, to se psal rok 1923. Po ukončení svého působení ve vojenském suknu se s osobou pana Šabarta setkáváme pouze v souvislosti s přípravou na roli fotografa.

V roce 1926 získal výuční list ze Společenstva fotografů v Olomouci. Práce s fotografií byly tehdy asi rozsáhlejší a složitější. Zahrnovaly i retušování fotek či negativů. Fotograf minulosti působil i v roli dílovedoucího, operátora a také byl něco jako manažer, jenž pracuje s veřejností, což v případě focení malých dětí nebylo asi nikdy jednoduché.

Ale pokračujme v putování životem fotografa pana Šabarta. Nebyl to asi jednoduchý život, získávání profesních zkušeností bylo náročné. Z dokumentů pana Šabarta vyplývá, že za zkušenostmi v tomto řemesle procestoval mnoho míst, pracoval nebo působil během osmi let v mnoha atelierech (Uherský Brod, Náchod, Lysá nad Labem, Turčianský sv. Martin, Třešť, Železný Brod, Tábor a Příbor).

V „řemesle“ neustrnul a dále se vzdělával. V roce 1931 získal vysvědčení za absolvování teoretického i praktického využití umělého osvětlení.

A zde se dostáváme k jeho působení v Jevíčku. V roce 1934 získává živnostenský list pro samostatné provozování živnosti v oblasti obchodu s fotografickými potřebami.

Předpokládám, že v určitém, tedy poválečném období, musel ukončit činnost samostatného fotografického mistra. Prostě byla doba, kdy nebyly brány ohledy na talent ani na hodnoty, které minulé generace uznávaly, k nimž patřila pracovitost, píle a poctivost.

Dodnes mám doma starý fotografický přístroj značky Lisette s objektivem Compur, který mi rodiče od pana Šabarta koupili, když jsem se v raném dětství zajímala o fotografování.

Děkuji panu Františku Plechovi za potřebné informace a paní Marii Sauerové, rozené Šabartové, za poskytnuté osobní materiály pana Šabarta.

Mgr. Helena Ulčová

Muřinoh gratuluje

sedmému vylosovanému poutníkovi,
který úspěšně doputoval za Krchomilkou.
Je jím **Patrik Kolomazník z Třebořova**,
jemuž zasíláme knihu Muřinoh
a Krchomika s věnováním autora.

